

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Херсонський державний університет
Освітня програма	24227 Філологія (романські мови та літератури (переклад включно)), перша - французька
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

23.12.2020 р.

Справа № 1165/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Ігор Лиман – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Олена Сминтина,
Олена Колесник,
Олена Александрова,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Керівник ЗВО - Співаковський Олександр Володимирович – представник ЗВО,
Єрмоленко Інеса Ігорівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Херсонський державний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24227
Назва ОП	Філологія (романські мови та літератури (переклад включно)), перша - французька
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.055 романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОПП відповідають “Стратегічному плану розвитку ХДУ на 2018-2023 рр.” та спрямовані на формування у здобувачів усіх компетентностей, комплексу знань та умінь для застосування у професійній діяльності в галузі лінгвістики, літературознавства, методики викладання іноземної мови, перекладознавства, та вмінь самонавчатися. Погоджуємося з думкою ЕГ, що особливості ОП мали б відображати також певні пріоритети ХДУ, зокрема з урахуванням специфіки південного регіону України, та які зазначені у Стратегічному плану розвитку ХДУ на 2018-2023 рр.” як такі, що “забезпечують загальний внесок університету в розвиток Херсонського регіону й суспільства в цілому”.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Обговорення цілей та програмних результатів навчання в межах ОПП із залученням здобувачів освіти та фахівців відбувалось двічі, проте залучення стейкхолдерів (зокрема, роботодавців) до планування ОПП не набуло системності й переважно є неформалізованим.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

На онлайн зустрічі з ЕГ гарант ОП зазначила, що викладачами постійно вивчається досвід інших університетів через академічні контакти (наприклад, Київського національного лінгвістичного університету, Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» та Київського університету імені Бориса Грінченка та ін.). Проте відсутнє врахування позитивного досвіду аналогічних магістерських ОП зарубіжних університетів під час визначення цілей ОПП та ПРН.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОПП дозволяє досягати результатів навчання, визначених чинним Стандартом. Незначним недоліком ОП є часткова забезпеченість ЗК 8, наявної в зазначеному Стандарті («Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій») нормативними ОК 4 «Методика викладання фахових дисциплін у закладі вищої освіти» і ОК 7 «Сучасна література країни першої іноземної мови» (ОПП 2019 і 2020 р.). У звіті ЕГ зазначено, що на підставі онлайн зустрічі з викладачами ЕГ констатує, що у гаранта ОПП є чітке бачення швидкого вирішення цієї проблеми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг освітньої програми становить 90 кредитів ЄКТС та корелює із обсягом кредитів, зазначеним у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти складає 67,5 кредитів ЄКТС (75% від загального обсягу ОПП). Обсяг вибіркового компонентів ОПП складає відповідно 22,5 кредити ЄКТС (25% від загального обсягу ОПП).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОПП має чітку структуру, а освітні компоненти, включені до ОПП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Проте звертаємо увагу на необхідність вирішення питання з вимогами до рівня володіння другою іноземною мовою, адже РП «Практичний курс другої іноземної мови і перекладу» передбачає підготовку студентів, які мають рівень знань з англійської мови не менше В2 (відповідно до класифікації Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти), але правилами вступу на ОПП не передбачено володіння всіма потенційними здобувачами вказаним рівнем знань саме з англійської мови.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП зорієнтований на предметну область спеціальності 035 Філологія. Цілі навчання за ОПП корелюють із предметною областю, зазначеною в Стандарті спеціальності 035 Філологія та є суголосними із загальними очікуваннями професійної (філологічної) спільноти.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОПП реалізує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів шляхом вибору ними дисциплін обсягом 25% від загального обсягу ОПП, що відповідає Закону України «Про вищу освіту» (п. 15 ч.1 статті 62). Формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентовано внутрішніми документами ЗВО, зокрема «Порядком створення та застосування індивідуального плану здобувача вищої освіти ХДУ», Положенням «Про порядок і умови обрання освітніх компонент /навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти у ХДУ» та «Положенням про академічну мобільність здобувачів ХДУ» . Проте погоджуємося з висновками ЕГ, що Процедура вибору потребує вдосконалення: слід розмістити робочі програми та силабуси всіх вибіркового дисциплін на офіційному веб-сайті факультету. Також слід уникати дихотомічних опцій вибіркового дисциплін (наприклад, "Теорія і практика перекладу / Актуальні проблеми сучасного перекладознавства", "Лінгвоконцептологія в художньому ракурсі / Лінгвокогнітивні та лінгвосоціотичні особливості дискурсу" та ін.).

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОПП містить 24 кредити ЄКТС для практичної підготовки здобувачів, яка є обов'язковим компонентом ОПП. Змістове забезпечення виробничої (асистентської) практики ((ОК 11), (18 кредитів)) та переддипломної ((ОК 12), (6 кредитів)). Зміст і технологія проходження практики визначається кафедрою. Виробнича (асистентська) практика відбувається на кафедрі німецької та романської філології ХДУ. Проте відсутність перекладацької практики викликає

сумнів у повноцінному набутті здобувачами вищої освіти за ОПП ФК-12 (здатність здійснювати ефективну професійну діяльність як одноосібно, так і в команді; перекладати у двосторонньому режимі різнопланові тексти в усній (переклад з аркуша, послідовний переклад) та письмовій (повний, реферативний і анотований переклад) та забезпеченні ПРН-19 (володіти різними видами перекладацьких стратегій, методів та прийомів для здійснення ефективної професійної діяльності як одноосібно, так і в команді. Перекладати у двосторонньому режимі різнопланові тексти в усній (переклад з аркуша, послідовний переклад) та письмовій (повний, реферативний і анотований переклад) формах; дотримуватися правил міжнародного етикету і норм поведінки перекладача в процесі здійснення професійної діяльності).

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Аналіз змісту ОП засвідчує, що програма спрямована на набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям. У звіті ЕГ зазначено, що під час зустрічі із випускниками було виявлено задоволеність останніх розвиненими соціальними навичками та здатністю швидкої адаптації до умов професійної діяльності.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Співвідношення обсягу окремих компонентів ОПП регламентується Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів у ХДУ. Аудиторне навантаження здобувачів вищої освіти складає 17-18 годин на тиждень. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами вищої освіти ЕГ констатовано, що студентів задовольняє фактичний обсяг навантаження, а час на самостійну роботу, відповідно до РП та силабусів ОК, навчальних планів, є достатнім.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою за даною ОП не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання достатньо мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією освітньою програмою.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

При вступі на освітню програму враховують особливості самої освітньої програми: згідно з Правилами прийому, вступники складають фахове вступне випробування у письмовому вигляді (<https://cutt.ly/zgC4kEE>), ЄВІ з іноземної мови у формі ЗНО.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На сайті університету наявне нове Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ХДУ, проте студентів, які навчаються на даній освітній програмі, немає тих, які скористались програмами академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюються “Положенням про організацію освітнього процесу” та “Порядком ХДУ про визнання результатів неформальної та інформальної освіти”.

Онлайн-зустрічі ЕГ зі здобувачами та адміністрацією ЗВО підтвердили, що в межах ОПП не наявний досвід визнання результатів навчання, отриманих здобувачами у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

На ОПП практикується поєднання традиційних і сучасних форм та методів навчання і викладання. У звіті ЕГ зазначено, що онлайн зустріч із відповідною фокус-групою здобувачів вищої освіти підтвердила, що останні орієнтуються в основних принципах академічної свободи, яка підтримується на даній ОПП.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

До всіх освітніх компонентів є робочі програми та силабуси. Під час зустрічей ЕГ зі студентами останні підтвердили, що викладачі також доводять усю необхідну інформацію на початку вивчення кожного окремого ОК і також послуговуються інформацією, яка представлена на сторінці кафедри. У відповідь на зауваження ЕГ щодо відсутності окремих силабусів чи РП вибіркового ОК дисциплін на сторінці кафедри (офіційний сайт ЗВО) було пояснено, що це пов'язано з останніми змінами в структурі факультету української й іноземної філології та журналістики, в зв'язку з чим відбувається певне запізнення оприлюднення оновленої та актуальної інформації.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Поєднання навчання і дослідження відбувається впродовж усього терміну навчання здобувачів за ОПП. Здобувачі долучаються до роботи проблемної групи «Порівняльні дослідження мов» (наук. керівник – доц. Ткаченко Л.Л.). В університеті активно функціонує відділ по роботі з обдарованою молоддю.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Науково-педагогічні працівники систематично оновлюють зміст освітніх компонентів ОПП, відповідно до чинних в університеті нормативно-правових документів. Оновлення ОК відбувається на початку навчального року із урахуванням усіх змін згідно із навчальним планом і графіком навчання. Проте пропонуємо оновити базову літературу окремих силабусів і РП, зокрема нормативних ОК «Новітні досягнення з фахових дисциплін» та ОК «Теорія літератури», вибіркової ОК «Методологія лінгвістичних дисциплін».

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності задекларована у стратегічному плані розвитку ХДУ на 2018-2023 рр. (<https://cutt.ly/CgC7rZg>) та у новому «Положенні про академічну мобільність здобувачів вищої освіти». Наявні докази міжнародних стажувань викладачів, заплановане стажування студентки Локтіонової Н.О. у 2021 році.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів

навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Основними формами поточного контролю є усне опитування, контрольна робота, тестування, презентації тощо. Підсумковий контроль передбачає семестровий контроль (диференційований залік, екзамен) та атестацію здобувачів вищої освіти. Під час роботи ЕГ здобувачі розповіли, що на початку семестру викладачі в усній формі ознайомлюють їх із формами та критеріями оцінювання, а також вони можуть знайти всю необхідну інформацію на сайті ЗВО.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОПП «Філологія (романські мови та літератури (переклад включно)), перша - французька» відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» за другим (магістерським) рівнем, яким передбачено проведення атестації у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За підсумками аналізу нормативних документів ЗВО та на підставі інформації, отриманої під час відповідних зустрічей ЕГ з учасниками освітнього процесу констатуємо, що правила проведення контрольних заходів є чіткими, доступними для всіх учасників освітнього процесу та регулюються низкою документів.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Під час акредитації, було підтверджено, що у закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності і регулюються низкою документів. Позитивним є те, що з цього навчального року правила перевірки робіт на плагіат були посилені та є обов'язковими. Водночас, у звіті ЕГ зазначено, що за підсумками онлайн зустрічі ЕГ констатує, що рівень популярності заходів із метою пропагування академічної доброчесності (<https://cutt.ly/2gC5kwx>; <https://cutt.ly/lgC5cpb>), які проводить наукова бібліотека, на даній ОПП є низьким.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Аналіз документів по акредитації та звіт ЕГ свідчать про загальну відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів до реалізації ОПП та забезпечення досягнення визначених даною ОПП цілей та програмних результатів навчання. Підтримуємо думку ЕГ, що варто звернути увагу на необхідність заохочення окремих науково-педагогічних працівників до публікацій у провідних закордонних та українських фахових виданнях, безпосередньо пов'язаних зі специфікою та змістовим наповненням нормативних ОК, викладання яких вони забезпечують.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного відбору викладачів на заміщення вакантних посад є прозорою, зорієнтованою на оцінку професіоналізму та викладацьких якостей претендентів. Позитивно вважаємо практику обов'язкового врахування результатів рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників під час конкурсного добору.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО надав необхідні докази, які підтверджують участь роботодавців у організації та реалізації освітнього процесу (зокрема протоколи розширених засідань кафедр). У звіті ЕГ зазначено, що під час онлайн зустрічі з роботодавцями

та представниками роботодавців було підтверджено залучення роботодавців до освітнього процесу, їхню постійну зацікавленість у працевлаштуванні випускників ОПП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

У Відомостях про самооцінювання надані докази співпраці з представниками роботодавців, викладачами українських та зарубіжних ЗВО. У звіті ЕГ зазначено, що за результатами онлайн зустрічі із здобувачами за ОПП ЕГ звертає увагу на необхідність ширшого залучення носіїв французької мови (професіоналів-практиків) до аудиторних занять; у звіті також зазначена певна несистематичність, відсутність участі роботодавців і професіоналів-практиків у проведенні теоретичних і практичних занять зі здобувачами вищої освіти за ОПП.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Основна форма сприяння ЗВО професійному розвитку. Стажування в українських і зарубіжних ЗВО регламентується чинними «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХДУ та про приймання на підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з інших закладів освіти» та «Положенням про академічну мобільність науково-педагогічних працівників та адміністративного персоналу ХДУ». Позитивною практикою є те, що останнім часом в університеті налагоджено внутрішню систему підвищення кваліфікації «Університетська школа професійного розвитку».

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Мотивація професійного розвитку викладачів ЗВО регламентується новим «Положенням про критерії преміювання науково-педагогічних працівників Херсонського державного університету» (<https://cutt.ly/EgC6gd7>) (наказ від 03.03.2020 р. № 239-Д). Як було наголошено у звіті ЕГ, під час онлайн зустрічі з адміністрацією ЗВО першим проректором, д.пед. н., проф. Омельчуком С.А., важливим чинником стимулювання розвитку викладацької майстерності є нова рейтингова система оцінювання діяльності викладачів, яка налагоджена у ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Згідно з інформацією на сайті університету (<https://cutt.ly/cgBdowM>), відомостей СО, а також під час огляду матеріально-технічної бази (<https://cutt.ly/WgBdF3F>) з'ясовано, що для реалізації ОПП виділено аудиторний фонд та інші навч. приміщення за адресою: вул. Університетська, 27, відповідно до Наказу МОН 03.06.2016 р. № 621 «Про закріплення держ. майна за Херсонським державним університетом на праві господарського відання». Згідно з тим же наказом, в рамках реалізації даної ОПП використовуються спорткомплекс, спортзали, спортмайданчики, басейн; наукова бібліотека, юридична клініка.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Освітнє середовище, створене у ХДУ, загалом задовольняє потреби та інтереси здобувачів ОПП. Здобувачі мають безпосередній, безоплатний доступ до ресурсів бібліотечного фонду (про що вони повідомили експертів під час онлайн зустрічі), на всій території університету є хороше Wi-Fi покриття. Свої наукові потреби здобувачі задовольняють шляхом участі в міжнародних та всеукраїнських конференціях, олімпіадах та конкурсах наукових робіт.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Безпека освітнього середовища в ХДУ підтримується комплексом заходів, передусім проведенням реставраційних робіт, обладнанням аварійних виходів, забезпеченням аудиторій та інших приміщень вогнегасниками. Контроль за безпекою життєдіяльності університету здійснює Відділ охорони праці. У ЗВО існує система інструктажів щодо Правил пожежної безпеки, цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях, що регулюється «Положенням про комісію з питань спостереження за безпечною експлуатацією будівель та споруд ХДУ».

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Організаційна та інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти за ОПП здійснюється через електронний розклад на сайті, функціонує система дистанційного навчання KSU online. Для реалізації цієї системи використовується освітнє середовище Moodle, на якому під час карантину викладачі активізували змістове наповнення та розробку своїх ОК. Інформаційна підтримка студентів здійснюється за допомогою дощок оголошень, Телеграм-каналу @ksu_talks, інформування через сайт факультету, університету. У звіті ЕГ вказано, що в узагальненому аналізі опитування (<https://cutt.ly/zgVqdeB>) однією з рекомендацій студентів факультету була висловлена необхідність покращення матеріально-технічної бази.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Правила прийому ЗВО окреслюють умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами (параграф 8 Правил прийому). На факультеті були здобувачі з частковим порушення мови та слуху, рухового апарату, зору. З метою забезпечення прав здобувачів з особливими потребами університет активно співпрацює з представниками «Інваспорту», що під час вступних випробувань призначає осіб, професійна підготовка яких надає право здійснювати спеціальний супровід вступників з інклюзіями. Наразі особи з особливими освітніми не навчаються за цією ОПП.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО розроблено положення про врегулювання конфліктних ситуацій в Херсонському державному університеті (№ 477-Д від 29.05.2020 р.). Згідно з цим Положенням, у разі випадків дискримінації, утиску, булінгу чи сексуальних домагань в університеті, здобувач або співробітник має можливість надати звернення анонімно до «скриньки довіри» або на ім'я ректора університету, в тому числі шляхом застосування засобів електронної комунікації. У ЗВО також діє Порядок реагування на випадки булінгу, сексуальних домагань та дискримінації у ХДУ.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП регулюються у ЗВО Положенням про освітню програму і Внутрішньою системою забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) ХДУ (№ 831-Д, наказ ХДУ від 06.12.2017 р.) і є чіткими та зрозумілими та дотримуються в межах ОПП. У звіті ЕГ зазначено, що на онлайн зустрічах ЕГ переконалася в тому, що перегляд ОПП має регулярний характер, якому передують обговорення на розширених засіданнях кафедри, на які запрошуються як представники студентства, випускники ОПП, так і роботодавці.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Аналіз відомостей СО, додатково наданих документів і спілкування експертів з НПП, гарантами та стейкхолдерами засвідчили, що ОПП розробляється і переглядається згідно з “Положенням про освітню програму ХДУ” (наказ від 03.03.2020 р. № 242-Д) (<https://cutt.ly/hgVq343>). Перегляд ОПП відбувається не рідше ніж 1 раз на 2 роки на засіданні кафедри за участю роботодавців, здобувачів вищої освіти та НПП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У звіті ЕГ зазначено, що результати зустрічі з роботодавцями, аналізу їх відгуків переконують, що їх залучають до процесу забезпечення якості ОПП як партнерів.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

У звіті ЕГ зазначено, що під час зустрічі з сервісними структурними підрозділами, керівник гуманітарного відділу Жмак Л.А. зазначила, що вони проводять «Дні кар'єри», «Ярмарки вакансій», зустрічі з потенційними роботодавцями, де пропонують вакансії. Проте і на сторінці Гуманітарного відділу і в Положенні про гуманітарний відділ ХДУ та про його складову – Сектор сприяння працевлаштуванню не вказано, що в їхні функції входить відслідковування кар'єрного шляху – лише сприяння працевлаштуванню. Не йшлося під час зустрічей також і про відповідну Асоціацію випускників чи подібне товариство чи об'єднання. Самі випускники зазначили, що задоволені ОПП та рівнем викладання на ній і продовжують неформальне спілкування з викладачами.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми у Херсонському державному університеті забезпечується відділом забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/GgVwWlp>) і Внутрішньою системою забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) ХДУ (наказ від 06.12.2017 № 83-Д), документ розміщений за посиланням <https://cutt.ly/LgVwYxY>, також Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів освіти (наказ від 07.09.20 № 803-Д), Порядком опитування учасників освітнього процесу та стейкхолдерів щодо якості освіти та освітнього процесу в Херсонському державному університеті (від 03.07.20 № 619-Д) та ін., що розміщені на сайті відділу забезпечення якості освіти. Система забезпечення якості закладу освіти забезпечує реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація є первинною.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими та доступними на сайті ХДУ, хоча навігація по сайту ускладнюється незручним для користувача інтерфейсом.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Процедура оприлюднення освітньої програми та внесення змін до проєкту програми налагоджена та відбувається у заявлені строки на веб-сторінці кафедри (<https://cutt.ly/jgVpc7T>). Свої пропозиції учасники освітнього процесу можуть надсилати на електронну пошту deutscheksu@ukr.net. Проте у вкладці "Відгуки на ОП" (<https://cutt.ly/5gVpnGk>), форма зворотнього зв'язку не стала обов'язковим елементом цієї процедури обговорення.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) своєчасно оприлюднюється на веб-сайті Херсонського державного університету в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1.Рекомендуємо при проектуванні ОПП та формулюванні цілей освітньої програми звертати більшу увагу на потреби ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду іноземних освітніх програм. 2.Рекомендуємо віднайти можливість систематичного залучення зацікавлених сторін до перегляду й удосконалення ОПП, наприклад, створити раду стейкхолдерів для активної і постійної співпраці.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1.Рекомендуємо розглянути можливість ввести перекладацьку практику для здобувачів вищої освіти за ОПП з метою вдосконалення структури практичної підготовки та досягнення повною мірою ФК 12 та ПРН 19. 2.Рекомендуємо при формуванні списку вибіркового дисциплін уникати дихотомічних опцій у парах вибіркового дисциплін. 3. Рекомендуємо чітко визначитися з рівнем мовної підготовки з другої іноземної мови здобувачів вищої освіти під час зарахування на ОПП з метою коректного змістового наповнення дисциплін з другої іноземної мови.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1.Рекомендуємо активізувати залучення здобувачів вищої освіти до здобуття знань шляхом неформальної освіти, особливо в умовах дистанційного навчання. 2. Рекомендуємо популяризувати серед здобувачів вищої освіти за ОПП участь в академічній мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1.Рекомендуємо активно залучати здобувачів вищої освіти та викладачів за ОПП до видів роботи, пов'язаних з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. 2. Рекомендуємо своєчасно оновлювати інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання на офіційному веб-сайті ЗВО, його віртуальних освітніх платформах, сторінках факультету української й іноземної філології та журналістики та відповідної кафедри.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1.Рекомендуємо з метою популяризації принципів академічної доброчесності активно долучати здобувачів вищої освіти за ОПП до університетських заходів із пропагування академічної доброчесності. 2. Рекомендуємо розглянути можливість долучати до проведення контрольних заходів "зовнішніх" екзаменаторів.

Критерій 6. Людські ресурси

1.Рекомендуємо звернути увагу на необхідність заохочення окремих науково-педагогічних працівників до публікацій у провідних закордонних та українських фахових виданнях, безпосередньо пов'язаних зі специфікою та змістовим наповненням нормативних ОК, викладання яких вони забезпечують. 2. Рекомендуємо розглянути можливість систематичного залучення до освітнього процесу представників роботодавців і академічної спільноти інших ЗВО-партнерів та носіїв французької мови.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендуємо проводити систематичні опитування здобувачів вищої освіти за ОПП з метою виявлення рівня їхньої задоволеності освітнім середовищем, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. 2. Рекомендуємо запровадити практику опитування здобувачів вищої освіти за ОПП для виявлення рівня їх задоволення питанням врегулювання конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендуємо розробити механізм систематичного залучення здобувачів вищої освіти за ОПП до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів та оприлюднення реагування на пропозиції здобувачів вищої освіти. 2. Рекомендуємо запровадити практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОПП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1.Рекомендуємо з метою полегшення навігації по сайту ЗВО переглянути структуру та форми представлення нормативної бази закладу вищої освіти та ОК ОПП на офіційному веб-сайті. 2.Рекомендуємо своєчасно представляти силабуси до всіх дисциплін за ОПП та оновлювати їх на офіційному сайті ЗВО (відповідній сторінці кафедри німецької та романської філології).

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ